

EESTI POLITSEILEHT

Administratiiv-õigusline aegkiri.

Nr. 23 (181)

11. juunil 1925 a.

V. aastakäik.

Ilmub üks kord nädalas — igal laupäeval.
 Tellimise hind: aastas Mk. 1000.—
 poolaastas " 500.—
 veerandaastas " 250.—
 Siseministeriumile alluvatele asutustele ja nende
 ametnikkudele on tellimise hind:
 aastas Mk. 800.—
 poolaastas " 400.—
 veerandaastas " 200.—
 Üksik number maksab Mk. 25.—
 Tellimised — järgmise kuu esimesest päevast.

Avatud k. 1/29—1/23. Toimetaja kõnetunnid k. 12—1
 Toimetus ja kontor: Tallinn, Toompea lossis. Tel. 103

Kuulutuste hind:
 1/4 lehek. Mk. 4000.— | 1/4 lehek. Mk. 1000.—
 1/2 " " 2000.— | 1/8 " " 500.—
 1/8 " " 1350.— | 1/16 " " 250.—
 Tunnistuste kaotuste kuulutused Mk. 100.—
 Lehe eesküljel 750/0, tekstis 1000/0 kallim.
 Adressi muutmine 30 mk.
 Adress kirjade jaoks: Tallinn, Postkast nr. 338.
 Jooksev arve Eesti panga Tall. osak. nr. 543.

Sisu: 1) Õppetöö algus politseikoolis. 2) Üleilmlise politseiliidu esitajad politsei reservis. 3) Üleilmlise politseiliidu esitajad Eestis. 4) Üleilmlise politseiliidu peadirektori A. H. de Marich'i kõne Mustapeade klubi saalis 6. juunil s. a. 5) Üleilmline politseiliit. 6) Dr. Abegg, Preisimaa kriminaalpolitsei. 7) P. Kuntze, Judo. 8) A. Dadashev, Minevikust. 9) Spordi alalt. 10) Ametlik osa. 11) Väljamaalt. 12) Kuulutused.

Õppetöö algus politseikoolis.

Neljapäeval 4. juunil s. a. kell 12 päeva avati politseikoolis õppetöö. Silmaspidades, et hra siseminister kui ka peaväitsetuse ülem haiged on ja et mõningaid ettevalmistustöid tarvis veel lõpule viia, lükati kooli ametlik avamine edasi, nii et sel päeval ainult õppetöö avamine oli. Avamisele ilmusid siseministri abi h-ra Kūbarsepp ühes peavalitsuse ülema abide ja teiste kõrgemate ametnikkudega. Õppetöö avamisele olid tulnud ka auväärt külalised Ungarist: Politseiliidu peadirektor A. H. de Marich ühes liidu sekretääriga h-ra St. de Roboz'iga.

Siseministri abi h-ra Kūbarsepp pidas lühikese avamiskõne, milles toonitas politseiteenistuse tähtsust riigivalitsemises kui ka politseiametnikkude ettevalmistamise tähtsust, soovides kooli õppejõududele

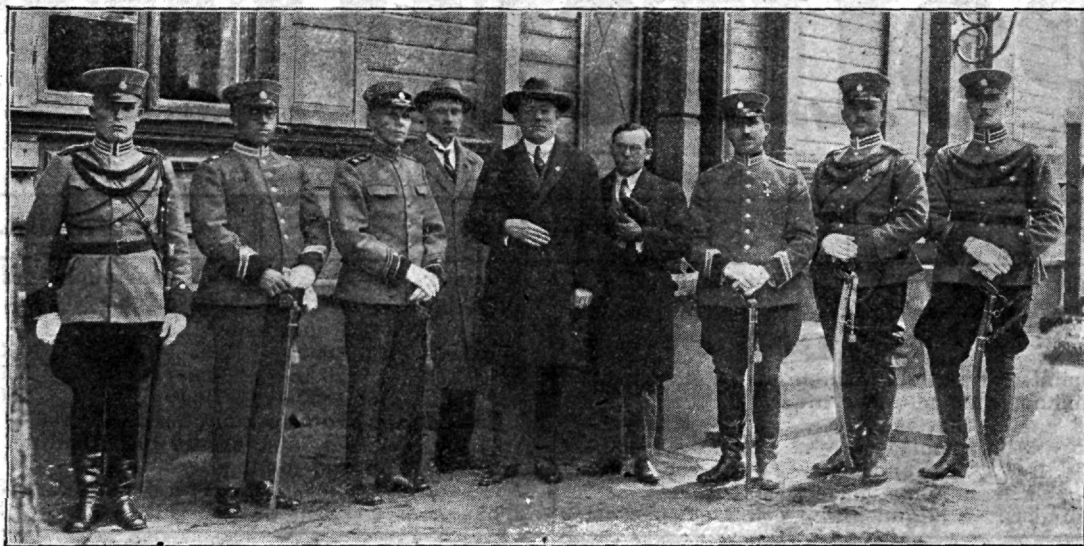
ning õpilastele edu ja jõudu. Ühtlasi kuututas õppetöö alganuks.

Selle järele kõneles peavalitsuse ülema abi h-ra Sooman, kusjuures allakriipsutas raskusi, mis politseiametnikkudel teenistuses kanda tuleb, kuid arvas, et neist võib kergemalt üle saada, kui ametnikul on tarviline ettevalmistus ja sisemine distsipliin. Lõpuks soovib peavalitsuse nimel kooli õppejõududele ja õpilastele head edu raskes töös. Selle peale vastas kooli ülem h-ra Mets, tänades lahkete soovide eest ja selle heatahtlikkuse eest, millega nii ministeriumi kui ka politsei peavalitsuse juhtivad jõud vastu on tulnud kooli organiseerimisel. Lõpuks laskis elada h-ra ministrit ja peavalitsuse juhtivaid jõudusid. Selle peale kõlasid õpilaste poolt võimsad 3 kord „elagu!“

Edasi avaldas kooli ülem oma rõõmu, et sel tähtsal hetkel viibivad meie keskel hõimrahva Ungari esitajad, kes on ühtlasi Üleilmilise politseiliidu esitajad, ja laskis neid elada. Jällegi kostsid õpilaste poolt elagu hütüded. Selle järele asus

kõnetooli Ungari esitaja h-ra de Marich ja tänas soojade sõnadega lugupidamise eest ning palus vastu võtta tervitusi üleilmilise politseiliidu poolt, eriti aga Ungari rahva ja politsei poolt.

Üleilmilise politseiliidu esitajad politsei reservis.

Seisavad vasakult paremale poole: raiooni ülem Amann, Tall. l. politsei ülema abi Tang, politsei insp. Jacobsen, krim. pol. osak. ülem Vau, hra A. H. de Marich, hra St. de Roboz, Tall. pol. ül. Tolmoff, reservi ül. Freudenstein, reservi ülema abi Seren.

Härra A. H. de Marich sündis 1882 a. Budapestis, lõpetas sealsamas 1901 aastal keskkooli, õppis Budapesti ülikoolis õigusteadust ja majandusteadust. Alates 1900 a. töötas h-ra Marich, kes juba koolis olles suurt huvi politsei teenistuse vastu tundis, politseiajakirjanikuna ja reportöörina. 1918—1920 a. seisis h-ra Marich politseimajorina piiripolitsei teenistuses ja sai Ungari siseministeeriumi juure komandeeritud erilise referendina. 1922 a. asutati Üleilmiline politseiliit esimesel politsei kongressil Nürnbergis. Võttis 1923. a. Viini politsei kongressist ja samal aastal ärapeetud politseilülemate kongressist osa, kus ettepaneku tegi Esperanto keelt rahvusvaheliseks politseikeeleks tunnustada. Ettepanek kukutati vastavas alamkomisjonis läbi, kuid üldkoosolek võttis tema rõhuva häälteenamusega vastu. Alates 1922 a. annab härra Marich esperantokeelset politsei-aegkirja „La Policisto“ välja, olles ühel ajal selle lehe väljaandjaks ja peatoimetajaks.

Härra St. de Roboz sündis 1896 a. Tolna's, lõpetas sealsamas keskkooli, astus peale kooli lõpetamist politseiteenistusse ja oli pikemat aega n. nim. lastepolitsei teenistuses. Selle Ungari politseiharu ülesandeks on laste järele avalikkudel platsidel ja kohtadel valvata, kõlblusvastase kirjanduse ja filmide vastu võidelda ning eriti hoolt kanda laste eest, kellel vanemaid ei ole ehk kelle vanemad päeva läbi on tööl, nii et laste järele vaadata aega ei jatku. 1922. a. alates on härra Roboz „La Policisto“ abitoimetaja ning Politseiliidu ametnik.

Jutuajamisel seletas h-ra Marich oma ringreisu peasihte, millest selle numbri teisel kohal lähemalt jutt. Härra Marich on külastanud Tšheho-Slovakkiaat, Poolat, Lätit. Helsingi ei lubanud aeg edasi sõita. Tagasisõidul kodumaale, kuhu h-ra Marich loodab 20. jõuda, on kavatsus ka Leedusse sõita. Peatades lähemalt Eesti politsei juures, mida h-ra Marich'il võimalus oli tundma õppida, tähendas auväärt kü-

laine, et tema imestama peab, kui väikeste jõududega ja väikeste rahaliste väljaminekutega on suudetud silmapaistvalt korralikku instituuti luua. Mõned asutused, nagu ratsapolitsei ja koerte kasvatamine, seisavad igapidi ajakõrgusel ja ei jää põrmugi Lääne-Euroopast maha. Eesti politsei on üldiselt õigele keskteele asunud, mis ette kirjutab demokraatlik riigikord ühelt ja kõva distsipliini nõudmine teiselt poolt. Üldse ei oska mitte kõik nüüd alles kauaigatsetud vabaduse kätte saanud rahvad seda vabadust õieti tarvitada, igatahes mitte nii, nagu seda oskab Eesti. Mis puutub politseikooli, siis jätab tema sarnase mulje, nagu oleks tema juba kaua aega töötanud, kõik on ette nähtud, kõigi eest hoolt kantud. Muudugi mõista, seletas härra Marich, ei saa kõiki heaks

kiita, mis politseisse puutub; eriti halb on, et politsei peale on pandud maksude sissenõudmine, mis enam kirjakandja, kui politseiametniku ülesanne, keda sarnased kohused otsekohestest, tähtsatest ülesannetest kõrvale viivad. Politseide ühendamine on hea asi, teda on võimalik teostada, kuid sellejuures peavad erialalised politseid siiski edasi jääma; on võimata ette kujutada, et praegusel ajal, kus kuritegevus väga laialt õitseb, ühe politsei-haru ametnik suudaks kuidagi rahulolevalt teise haru ametniku kohuseid täita. Lõpukokkuvõtte on see: Ungaril, kes on kaua aega vabadust maitsnud, ei ole sugugi parem politsei kui Eestil. „Teie võite uhked olla oma politsei peale“ — lõpetas härra Marich oma jutuaajamise.

Üleilmlise politseiliidu esitajad 3. politsei jaoskonnas.

Üleilmlise politseiliidu esitajad Eestis.

Ringreisul Baltimaades külastas Eestit 4.—8. k. juunil Üleilmlise politseiliidu peadirektor hra August H. de Marich, ühes liidu peasekretääri Stefan de Roboz'iga, kelle eesmärgiks oli üleilmlise politseiliidu põhimõtete ja sihtide tutvustamine ning politsei korraldusega tutvunemine uutes Balti riikides.

Tallinnas tutvunesid liidu esitajad politseiasutustega, käies linna politsei valitsuses, kriminaalpolitseis, kaitsepolitseis, Harju maakonna politseis, politseikoolis, raudteede politsei valitsuses, 3. pol. jsk., ratsareservis ja koertekasvatases.

Peale ringkäigu politsei asutustes tutvuneti linnaga ja sõideti politsei mootorpaadiga merele, et näidata külalistele Tallinna suurepäralist vaadet merelt.

Täielise pildi saamiseks Tallinna elust ja politsei tööolukorrast oli korraldatud ringkäik Tallinna öölokaalidesse ja urgastesse, mis harilikult kahtlaste isikute kogumiskohtadeks on.

Politsei korraldusest ja töötingimustest anti külalistele ülevaade ja vastavad seletused politsei kõrgemate ametnike kude poolt.

Tallinnast Riiga sõidul peatusid külalised ka Tartus, kus tutvunesid linnaga ja kohaliste politseiasutustega.

6. juunil oli Mustapeade saalis korraldatud koosolek, kus hra A. de Marich esperantokeelses kõnes, mis Eesti keelde tõlgiti, käsitas Üleilmlise politseiliidu täht-

sust ja soovitas kõigile politseiametnikudelle liidu liikmeks astuda.

Üleilmlise politseiliit asutati 1922 a. Nürnbergis (Saksamaal) ärapeetud esimesel üleilmlisel politsei kongressil, millest osa võtsid paljude riikide politsei esitajad. Sellel kongressil töötati välja liidu tegevuskava ja valiti juhatus, kelle asukohaks praegu on Budapest.

Üleilmlise politseiliidu peaülesandeks on võimaldada üksikute riikide politseide otsekohest läbikäimist, ühtlustada politsei korraldust ja tegevust üleilmlises ulatuses.

Teiseks ülesandeks on propaganda tegemine seltskonnas, et seltskond politseid toetaks. Politsei on seltskonna kaitse ja tema töö edukus ripub väga suurel määral seltskonna toetusest. On ju palju ülesandeid, mida politsei ilma seltskonna abita teostada ei suuda, nagu prostitutsiooni vastu võitlemine.

1923 a. Viinis peetud politsei kongressil otsustati liidu kirj vahetuse ja läbikäimise keeleks võtta Esperanto. Esperanto keeles ilmub politsei eriajakiri „La Policisto“ ja kõik liidu poolt väljaantav kirjandus.

Üleilmlisesse politseiliitu kuuluvad praegu ligi 400 linna politseitegelased. Päevakorral on Eesti sektsiooni asutamine.

Loodame, et liidu põhimõtteid ja sihte saavad toetama kõik Eesti politseiametnikud, astudes liidu liikmeks. V. V.

Üleilmlise Politseiliidu peadirektori A. H. de Marich'i kõne Mustapeade klubi saalis 6. juunil s. a.

Tutvunedes Eesti politsei oludega, kasutas politseiliidu peadirektor h-ra de Marich juhust, et tutvustada Eesti politseid liidu põhimõtete ning tegevusega ja et levitada Eestis politseiametnike kude keskel Esperanto keelt. Kahetsusega peab tähendama, et politseiametnikke oli ilmunud vähevõitu, enamasti politseikooli õpilased ja mõned kõrgemad ametnikud, seda võib vabandada asjaoluga, et kõne oli ajal (kell 4 p. l.), mil ametnikud lõunal.

Kõnet pidas h-ra de Marich Esperanto keeles ja peab ütlema nii võluvalt ning ladusalt, et kuulajaid kättkestas.

Kõige pealt tervitab h-ra de Marich kuulajaid Üleilmlise politseiliidu kui ka hõimrahva — Ungari politsei nimel. Reisides mitmes riigis, on temal võimalus olnud paljude riikide politsei korraldusi ja tegevust jälgida. Suur ilmasõda oma järeldustega on rasked ülesanded pannud politsei peale. Politsei on kõige tähtsam riigi organ praegusel ajal, kes riigi julgeolekut ja heakorda kindlustab. Kuritegevus on kohutavalt igalpool tõusnud, eriti neis riikides, kes ilmasõja keerisesse olid kistud. Kuritegevus on levinenud mitte üksnes lühtrahva seas, vaid on maad leid-

nud ka intelligent inimeste keskel ja see asjaolu teeb politsei töö raskeks. Moraal on igal pool kohutavalt langenud ja vaimlised ning kultuurilised ihuvud tagaplaanile jäänud. See on kõik selle mõttetu poliitika tagajärg, mida aeti enne ilmasõda ja mida aetakse praegugi, õhutades vaenu omavahel ja teritades mõõkasid. Kuritegevuse suurenemise tagajärjel on tõusnud hirmuäratavalt ohvrite arv politsei-ametnikkude seas, kes langenud kuritegija käe läbi ja mõnikord kõige tühise-ma asja pärast. Nii, näiteks, langeb Poola riigis iga kuu 20—30 politseinikku kurja käe läbi. See paneb tõsiselt mõtlema oma olemasolu eest.

Ka on h-ra de Marich'il olnud juhus tähele panna mitmesuguseid vaateid politsei peale rahva poolt. See vaade on vale, iga politsei üksus on tähtis omal kohal. Mis puutub politsei organisatsioonis, siis on see peajoontes ühtlane, kuigi mõnesuguseid vähemaid lahikuminekuid võib tähele panna.

Edasi peatub kõneleja liidu ülesannete juures. Liidu peaülesandeks on võimalda- da üksikute riikide politseide vahel otse-kohest kokkupuutumist, ühtlustada poliit- sei korraldust ja tegevust üle ilma ja or- ganiseerida ning kindlammale alusele seada kuritegevuse vastu võitlemist läbikäimise lihtsustamise teel, sest rahvusvahelised kuritegijad on väga hästi organiseerunud ja töötavad ühiselt, kuna politsei kohta se- da ütelda ei saa, mispärast tungiv tarvi- dus on politseide koostöötamise järele üle ilma. Edasi tahetakse liidu poolt korral- dada abiandmist politseiametnikkudele, korraldades sanatooriumisid, kinnitusasu- tusi õnnetute juhtumiste ning surma pu- hul jne. Liidu ülesannetesse kuuluvad ka teaduse levitamine ja arendamine, milleks tahetakse ellu kutsuda ühist politsei üli- kooli. Praegu on liidu poolt hulki kirjand- dust soetatud ja laiali saadetud ja töö sel alal kestab edasi. Teenistuse edukuse arendamiseks on tarvis rohkem rahvast kaasa tõmmata, mis palju kergendab po-

litsei tööd, nagu tervishoiu, kõlbluse, las- tekaitse, külgehaikkavate haiguste vastu võitlemise jne. aladel. Tarvis oleks luua ka pedagoogiline politsei koolides, kes õpilaste järele valvaks.

Edasi annab kõneleja ülevaate liidu tekkimisest ja arenemisest. Üleilmilise po- litseiliidule pandi alus 1922 a. Nürnbergis üleilmilisel politsei kongressil. Kõikide kol- leegide kaastegevusel ja kaasaitamisel on liidul praegu liikmeid 400 linnas. Liidu ametlikuks keeleks on Esperanto keel. Liidu põhikirja järele võib liidu liikmeks olla iga politseiametnik. Liidu liigetele saadetakse välja politsei ajakiri Esperan- to keeles ja iga liige võib kirjavahetusse astuda kõikide politsei asutustega. Liit kor- raldab iga aasta konverentse, kus haruta- takse politseiasjanduse ja politseiteenis- tuse puutuvaid küsimusi. Läbikäimise hõl- bustamiseks on asi nii korraldatud, et igas linnas, kus 6—10 liiget, võib läbisõitja lei- da prii korteri. Liidu häälekandja kaudu antakse teateid politsei asutuste ja tege- vuse kohta üle ilma ja saadetakse igale poole laiali.

H-ra peadirektor kutsub üles kõiki koosolijaid astuda liidu liikmeks ja asu- tada gruppe Esperanto keele õppimiseks; võimalust mööda korraldab liit gruppide- le maksuta kursusi. Sellejuures seletab kõ- neleja Esperanto keelt, näidates kui lihtne see on ära õppida. Kuulajad omandavad ruttu etteõeldud laused.

Lõpuks sooviks h-ra de Marich jõudu, et suggereerida kuulajaid, et nad omaksid Esperanto keele, mis hõlbustaks võrratult läbikäimist ja tasandaks teid rahvaste ning riikide vahel. Milline tragöödia on näha neid tarku ja tähtsaid inimesi, kes, kokku saades igasugustel konverentsidel, ei mõista teineteist, olgugi, et valdavad mitut keelt ja sellepärast on tarvis leida üht ja ühist keelt ning see on — Esperan- to.

Kõne lõpuks soovib Eesti politseile head edu ja laseb Eestit elada. Kõne võetakse tormiliste kiiduavaldustega vastu.

M.

Üleilmiline Politseiliit.

Meie politsei on piiratud koosseisude tõttu tööga niivõrd koormatud, et harva jääb politseiametnikul üle mõni vaba tund, mille võiks pühendada oma ametiala tar- viliste teadmiste täiendamisele.

Politseil on laiaulatusline tegevusväli,

ning kui siin on iga üksik liige tarviliselt omale alale valmistatud ja kui tema on tutvunenud uuemate uurimistega kurite- gevuse jälgimise alal, siis võib ka väike- arvuline, kuid hästiõpetatud politsei oma ülesandeid hõlgavalt täita.

Nagu iga teine asi, nii areneb alaliselt ka politseiteadus. Peab ikka uuesti ja uuesti uurima ühiskondlikes elus ettetulevaid juhtumisi, et tarvilistel kordadel ära hoida seltskonda ehk tema üksikut liiget ähvardavast hädaohust.

Sellest on tingitud mitmetes Kesk-Euroopa riikides politsei instituutide ellukutsumine, kus kõik küsimused põhjalikult järele uuritakse. Instituutide ülesanne on ka valmistada politsei alale tarvilisi vilunud tööjõude. Hea tahtmise juures võime ka meie siin palju teha.

Rahvusvahelise läbikäimise läbi on see meile muu seas võimaldatud!

Iga politseinik, olles läbikäimises teiste riikide ametvendadega, võib ammutada enesele kõiki tarvilisi teadmisi ning lugedes rahvusvahelist politseikirjandust, on ta alati informeeritud kõigi sündmustega ja uuemate tulemustega. Et sellel tegelikult on väga suur tähtsus, siis on viimasel ajal tõusnud ikka tungivamalt päevakorraale riikidevaheline politsei organiseerimine ning selleks on asutatud Üleilmne politseiliit.

Asja lähemalt jälgides, näeme, et nimetatud liit, mis alles mõni aasta tagasi organiseeriti, on praegu juba tugevaks organisatsiooniks arenenud ning kahtlematult saab temal olema suur tähtsus, sest liidu juhtide ridades on kõik tähtsamad politseitegelased Euroopast ja teistest ilmajagudest.

Liidu president on dr. Schober, Viini politseipresident, peadirektor — A. de Marich, Ungari politsei inspektor, direktor — A. Pohle, Dresdeni politsei ülem.

Liidul on igas riigis esitaja ehk kohaline liidu president; need on Saksamaal — dr. Thomas, Rumeenias — Romulus Voinescu, Austrias — dr. Wirth,reekas — dr. Georgiadis, Jugoslaavias — dr. Lasarevic, Hispaanias — H. Malillos, Poolas — Marjan Borzecki, Lätis — Grinvalds jne. igalpool silmapaistvamad politsei juhid.

Meil Eestis oli varemalt esitajaks h-ra Ivask, raudteede politsei ülem, kuid aja puudusel oli tema summitud sellest kohast loobuma. On väga tarvilik, et mõni energiline politsei juht selle kohuse enese peale võtaks, et asja üldine organiseerimine saaks laiale alusele seatud.

Omavahelise läbikäimise juures tarvitab liit Esperantot, kui üldiselt tunnustatud rahvusvahelist keelt. Politseile rahvusvahelise keele tundmine on saanud tarviliseks asjaks. Tarvidust silmas pidades, on Esperanto sunduslikult õpetatav politseikoolides paljudes Euroopa riikides. Veel hiljuti teatasid väljamaa ajalehed Rumeenia siseministeeriumi korraldusest Esperanto politseikoolides õpetamise ja politseiohvitseridele erakorraliste kursuste eksamite korraldamise üle; nüüd järgnes sama korraldus ka Poolas ning lähemal ajal on seda oodata ka Lätis. Kõrgel järjel on asi Saksamaal ja Austrias vilunud juhtide ja politseikoolide hea korralduse tõttu.

Rahvusvaheline koostöö on meile oluliselt väga tähtis ning liidust võime meie palju võita, sellepärast olgu tervitatud igasugune selleks astunud samm.

Mondano.

Preisimaa kriminaalpolitsei.

Dr. Abegg, Berliinis.

Käesoleva aasta 1. juunil algas oma tegevust Preisimaa kriminaalpolitsei, kelle tegevuspiirid ja ülesanded kindlaks määrati siseministri korraldusega. Mõnes teises Saksamaa osariigis, nagu Saksenis ja Württembergis, oli juba varemalt kriminaalpolitsei organisatsioon loodud. Preisimaal viibis kriminaalpolitsei ümbermoodustamine, olgugi et allati tarvilikuks tunnistati kord seda tähtsat küsimust jaatavalt otsustada. Põhjuseks sellele olid puhtpolitseilised motiivid. Enne ilmasõja algust täiendati kriminaalpolitsei koosseisu ikka mundrikandja politsei koosseisu

sust, n. nim. Schutzmannschaft'ist võeti ametisse kriminaalpolitseinikke. Ülesanne seisis nüüd selles, et seda põhimõtet, mis igapidi häid tagajärgi andis, ka uue välispolitsei suhtes läbi viia. Sarnase printsibi läbiviimine aga nõudis, et välispolitsei koosseis sarnane on, et temast igal ajal saab kõlbulikke kriminaalpolitsei ametnikke; teiste sõnadega, oli kõige pealt vaja hoolitseda hea välispolitsei koosseisu eest ning välispolitsei eeskujuliku väljaõpetamise eest: välispolitsei pidi viidama meie aja nõuete kõrgusele.

Välispolitsei organiseerimine vastavalt

tähendatud põhimõtetele oli siis kõige tähtsam eeltingimine selleks, et tema võis saada jõuallikaks kriminaalpolitseile — see organiseerimine oli siis ka esimeseks tingimuseks suuremate uuenduste läbiviimisel kriminaalpolitsei suhtes. See eeltingimine on täidetud ja sellega loodud tarvilik politseiline, hea alus kriminaalpolitseile. Ühes sellega jõudis siis ka kätte aeg kriminaalpolitsei ümberkorraldamise peale mõtlemiseks, mis juba ammu oli hädatarvilikuks tunnustatud.

Mis puutub kriminaaltehnoloogiliste küsimustesse, siis nõuaks nende üksikasjaline käsitlemine liig palju ruumi: ütelda aga tuleb, et juba mõne aja eest on tarvilised ettevalmistused tehtud, nii et Preisimaa kriminaalpolitsei ka tehnilises mõttes saab ajanõuete kõrgusel seisma. Tuleva kuu jooksul Karlsruhes toimepandav politseitehniline näitus saab tõenduseks olema sellele, et Preisimaa kriminaalpolitsei täie jõuga püüab samale kõrgusele jõuda, nagu teiste Saksamaa osariikide kriminaalpolitseid, kes, muidugi mõista, nii mitmeski asjas on Preisist kaugemale ette jõudnud tänu pikemaajalisele tegutsemisele.

Tähtis on meile praegu kõige pealt kriminaalpolitsei organisatsioon ning Preisimaa kriminaalpolitsei asutamine. Selle uue organisatsiooni peasiht on kaheksagune: tema peab aitama Preisj kriminaalpolitseid ühendada ning peab selle politsei tegevus- ja liikumisvabadust laiendama. Seniajani oli kriminaalpolitsei Preisimaal seotud kohaga, s. o. iga kriminaalpolitseinik võis põhimõtteliselt ainult oma kitsas tegevuspiirkonnas kriminaalpolitseiliselt tegutseda. Sarnase süsteemi halvavad küljed on päevaselged, kui silmas pidada kriminaalametniku vastast — kuritegijat, kes rippumatult kohast tegutseb täna siin, homme seal, ja kes selle liikumise vabaduse tõttu hoopis tugevam on kui kriminaalpolitseinik, kes on seotud oma ametkoha piiridega. Sarnane silmnähtav kriminaalpolitseilise organisatsiooni pahe tuli kõrvaldada ja selleks kriminaalpolitseinikke vabastada tegevuspiirkonna kitsendustest ning neile poliitset liikumisevabadust anda. 1. juunil jõusse astunud siseministri korraldused ei saanud veel seda põhimõtet täiel määral maksta panna, sest tegevuse piiramine maakohaga on seadustega fikseeritud ning võib selle tõttu ka ainult seadusandlisel teel muudetud saada. Ikuna praegune ümbermoodustamine, nagu juba tä-

hendatud, administratiivsel teel sündinud on siseministri vastavate ministeeriumi teatajas avaldatud korralduste põhjal. Sellepärast on esialgu tegemist ajutise küsimuse lahendamise, millele arvatavasti peatselt järgneb lõpulik osariigi kriminaalpolitsei seaduse vastuvõtmine rahvasaadikute poolt. Kuid sellegi peale vaatamata on uues korralduses politseiline liikumisvabadus nii laialt läbi viidud, kui see võimalik oli praegu maksvate seaduste juures.

Siseministri korraldusega asutati n. n. Landeskriminalpolizeistellen; nende asutuste ametnikkudel on võimalus antud tegutseda väljaspool kohalikke piire, kuid siiski tuli neile tegevuspiir ära määrata, mis aga sootu laiem on kui senine. Sellega avanes võimalus kriminaalpolitsei tegevust sarnaste maakohade peale laiendada, kus seniajani väga vähe oli kriminaalpolitseid, nagu, näit., üldse maal, väljaspool linna ja aleveid. Mis nüüd eriti puutub kriminaalpolitsei tegevusse maal, siis peab tähendama, et uue korralduse maksmahakkamisega sandarmite instituuti ära ei kaotata, vaid et uus kord aitab neile palju kaasa kuritegevuse vastu võitlemisel ja et sandarmid ka kriminaalpolitseilises mõttes teiste politseiasutustega lähemasse ühendusse astuvad.

Teine eesmärk, mida tahetakse uue organisatsiooni ellukutsumisega kätte saada, on Preisimaa kriminaalpolitsei ühtlustamine ja seda sihti loodetakse teostada kriminaalpolitsei keskkoha sisseseadmisega, n. n. Landeskriminalpolizeiamt'i loomisega. Tähtendatud asutus on kriminaalpolitseiline keskkohalt, mille ülesandeks on esimeses järjekorras kõikide üksikute kriminaalpolitsei osakondade tegevuse ühtlustamine ja samuti ka ametnikkude väljaõpetamise, varustamise jne. ühtlustamine. Peale selle on keskvalitsus ka keskkohaks ühises võitluses kuritegevuse vastu Preisimaal selles mõttes, et tema keskkohaks on kriminaalpolitseiliste teadete korjamise, jälgimise jne. mõttes. Niinähti Landeskriminalpolizeiamt kui ka temale alluvad Landeskriminalpolizeistellen — seda tuleb eriti silmas pidada — ei ole uued, iseseisvad asutused, vaid need asutusi organiseeritakse niimoodi, et need olemasolevate politseiasutuste juure luuakse; nende asutuste kriminaalametnikkudel, kes seni ainult kitsas piirkonnas tegutsesid, on ülesandeks tehtud laiemas piirkonnas tööd teha. Praktiliselt on selle

korralduse tagajärg see, et politseiasutused, millede juure kriminaalpolitsei osakondi loodi, võivad tulevikus ametnikke ära kasutada niihästi kohalikkude politseinikkudena, kui ka osariigi kriminaalpolitseinikkudena. Berliini politseipresiidium hakkab tulevikus ka peale oma seniste ülesannete selle Landeskriminaalpolizei-amt'i ülesandeid täitma ja tema peaulesandeks saab just olema kriminaalpolitsei tegevuse ühtlustamine Preisimaa piirides.

Lühidalt kirjeldatud organisatsiooni liitumine olemasolevate välispolitsei asutustega oli tingitud esmalt rahalistest kokkuvõetavuse põhjustest. Sellejuures aga peeti sarnase ümberkorraldamise juures ka silmas, et mõtet pole kriminaalpolitsei reformeerimisega praegust üldist politsei organisatsiooni muuta juba sellepärast, et varem või hiljem läbiviidavale, üldisele administratiiv reformile mitte ette rutata.

Judo.

Paul H. Kuntze.

Igale inimesele on elu — võitlus. Kui tema võita ja edasi jõuda tahab, peab tema kõige pealt võita t a h t m a, peab oma võimeid, mis temale enamalt jaolt veel tundmatud, arendama ja oma kaasvõitlejate ja oma vastaste vigu ja nõrku külgi tundma õppima. On olemas spordiharu, mis üldiselt peaaegu tundmatu, mis aga üksikut inimest tähendatud suunas kasvatab, see on nimelt Jaapani Judo (Jiu-Jitsu). Kuna alamate Jaapani rahvakihtide päris rahvusliseks spordiks on juba mitu sada aastat poksi võitlus, on Judo rüütliline sport, mille võitlusreeglid peaaegu muutmata 16. aastasajast püsima on jäänud ja millega kõik enam haritud rahvakihid — igatahes terve keskkliht — tegemist teevad. Vaene Jaapani rahvas, kes koosneb julgetest, kuid füüsiliselt nõrkadest ja väikekasvulistest inimestest, kes juba tuhandeid aastaid võitleb pea vahetpidamata kaugeft tugevamate ja suuremate rahvaste vastu, leidis omale Judoga nii kui loodud kaitseriista.

Judo õpetab: hädaoht ei ole kunagi nii suur, nagu tema tegelikult paistab olevat, hädaoht näib kõige suurem, kui tema ilmub ootamatult, kui õnnetu juhtumise aeg kaua möödunud ja kui tema võõras on. Sellepärast on vaja hädaohtu tundma õppida ja julgelt tema vastu võidelda. Judo võitleja kükitab, kui tema peale midagi visatakse, et pealetungimise pinda vähendada ning kaitseb ennast tema vastu hästi ja valutata tänu varem õpitud võtetele. Mida suurem on vastase jõud, seda nõrgem on vastane ise, sest seda kindlam on tema oma jõusse ja ei pane rõhku nende, nagu näib, väikeste nõrkade külgede peale, mis temal olemas. Joobnud olekus isik ei saa loogiliselt mõelda, ülitugev on kohmakas, inimene, kes noaga ehk revolvri-

ga teise kallale kipub, paneb kõik oma lootused sõjariista peale niihästi pealetungimisel, kui ka kaitsemisel. Nõrk naisterahvas võib tugeva mehe üle võitu saada tänu kiirele arusaamisele ning otsusvõimele. Niimoodi võidab naine.

Vastase pealetungimine suure jõuga on kõige parem abinõu nõrgale kaitsejale, et omalt poolt osavalt ja ruttu tegutseda ja vastase üle võitu saada. Soovitav on, et alati seda tehakse, mida vastane just tahab ära hoida, mida tema ei oota ja mille vastu tema ettevalmistatud pole. Pealetungimine peab sellepärast väga kiire olema, peab vastast üllatama ja peab tema kõige nõrgema osa vastu sihitud olema, kus tema kaitseta ja abitu on. Lause: et kõige parem kaitseabinõu on pealetungimine, peab selles mõttes tõlgitsetud saama, et nõrgem ootab, järele kaalub, tarbekorral taganeb, alati vastase nõrku külgi otsib ning siis, kui viimased kindlaks tehtud, järsku ootamatult, suure jõuga pealetungib. Kahe sõnnega võib tugevat vastast võitlusvõimetuks teha, kui neid ainult osatakse parajal silmapilgul õieti tarvitada. Judovõitleja peab neid iseloomu jooni ja neid muskleid kõige enam arendama, mis harilikul, normaal-tugeval inimesel puuduvad. Kui alati hädaohuga tegemist teha ning võimalusi temast ülesamiseks õppida ja uurida, siis kaob iseenesest kahjulik ennustus, nagu seisaks nõrk ikka kaitseta tugeva ees; sarnane töö annab kõige nõrgemale inimesele enesetunnet, rahu ja kartmatust, kõige tähtsamaid kaitseriisti eluvõitluses. Mida rahulikum keegi on, mida enam temas paistab osavõtmatus, seda paremini saab ettevalmistamatu vaenlasele hoope anda, tema nõrku külgi kasutades.

Minevikust.

A. Dadashev.

Iga hästi teostatav toimus, kui raske ja keeruline ta ka ei oleks (eriti selle tõttu, et ta just hästi on teostatud), ja mis tema teostajate suure vilumuse tõttu neile kergeks on muutunud, — paistab sageli sama lihtne ja kerge olevat eemal seisvale pealtvaatajale. Mina vähemalt taban end sageli sarnases enesepettuses, sarnases illusioonis. Kas vaatlen ma tsirkuse tasku-kunstnikku, akrobaati ehk shonglööri, kes asju toime panevad, mis peaksid füüsika seadustele lihtsalt vastukäivatena osutama, nii raskelt teostatavad on nad, ehk kuulen ma muusikamehe-virtuoosi mängu, kes uskumatu kergusega kõige raskematest muusikalistest viguridest üle saab; või jälle vaatlen osava vabrikutöölise tööd, kes masinakiiruse, -osavuse ja -täpsusega oma asja toimetab, — hakkab minule selguma, et minagi sama kergesti ja hästi kõige sellega hakkama saan, mis nemad korda saadavad, ning mida täielikum nende töö, seda suurem minu üksimus.

Ma mõtlen siiski, et see pole minu eriline, vaid üldine omadus ning see avaldub, nagu juba tähendasin, iga hästi kordasaadetava tegevuse juures. Vahele jääb see tegevus ja töö üldse tähelepanematuks, nagu poleks tegu ennast olemaski. Hea orkestrijuht osutub publikule üleliigsena olevat, sest mis raskus see on muusikale keppiga takti vehelda. Eeskujuliku korra juures kusagil maal või rahvarikkas linnas ei märgata samuti ka neid, kelle püüete, teadmiste ja vilumiste tõttu see kord saavutatud — vaevanägiliselt politsei alal. Neid märgatakse ainult siis, kui kord on rikutud.

Võimalik, et viimase revolutsiooni algul tekkiski teataval määral asjale tõsiselt andumise sulstes omapärane ebaloomulik nähtus, sest massiliselt, kiitres korras likvideeritud endise politsei asemele valiti isikuid, kel kõige vähematki politseilist vilumust polnud. Nendele, nii valijatele kui ka valitavatele, paistis nähtavasti, et orkestrijuht lihtsalt vehkleb keppiga, et vaja on ainult tänavate nirkadele asetada mõjuarataavaid inimkogusid ja valitsusasutustesse paigutada ainult kirjaoskajaid, ning kord on ikindlustatud.

Nimelt see teeb mulle arusaadavaks nähtuse — missuguse imestamisvääri-

kergusega lahendati sel äreval ajal politsei võimu küsimust.

Millemi see meid viis, on kõigil teada. Millets, keda valiti isikute ringist, kes kaldusid arvamisele, et igasugune summiteel korra loomine on midagi rõhumise taolist, oli alguses väga koomiline oma naiivsuses, tekitas pärastpoole kodanikes tõsist ärevust oma abituse, armetuse ja täielise kasutusetusega.

Ning siis ainult said nii mitmedki aru, mis politsei õieti on, vähemalt idees.

Minul tulid meele mõned juhtumised, mis illustreerivad seda, millest praegu kõnelesin.

Mina jutustan neist, ehk küll kartust tunnen, et need oma uskumatusega väljamõeldutena osutuksid. Palun siiski sõna peale uskuda, et nad tõele vastavad.

Revolutsiooni algul, Peterburis, Nikolai valksalis, ilmus rongi ärasõidul platvormile koer, nähtavasti hullu koera tundemärkidega. Tekkis loomulikult suur segadus. Vahva militsimees ei jäänud muidugi häbisse. Ta võttis taskust revolvrri, lasi üks kord, ei trelhvanud, siis teist korda, ei trelhvanud, viimaks kolmat korda — ka siis ei trelhvanud! Tema energia tulemusena leidsid kaks haavatut ohvrit publiku seast, kuid koer oleks nähtavasti ka järgmistest paukudest puutumata jäänud, kui juhtumisi manööverdavad vedur temast poleks üle sõitnud.

Tartus sai ühes restoraanis päeva aegu keegi sissesõitnud talumees pahjaks röövitud. Keegi kaabakas, kes olukorda õieti hindas, tõmbas temalt kõikide nähes rahatasku ära.

Talumees jooksis kohale, kus ta varem oli harjunud politseinikku nägema, ning teidis sealt eest ühe mustaverd üliõpilase valge käesidemega. Kahjukannataja nõudmise peale riisujat tabada ja riisitud vara temalt võtta, hakkas uus korrakaitseja mõtlema, — kuidas sarnaseid asju tehtakse uue korra juures. Ta mõtles kaua.

„Noh küsige siis Alandi käest, sest tema teab seda väga hästi,“ püüdis talumees temale abiiks tulla.

„Mis Teie räägite Alandist, okolodotshnikust. Ta arreteeriti juba esimesel päeval.“

Mina ei tea missugustele teoreetilistele kaalutlemistele põhjendas militsionäär oma teguviisi, mis lõppes sellega, et rii-

suja viletsalt kokkuseatud protokollile alla kirjutas ja koguka rahataskuga pikamööda kodupoole sammus, kuna kannataja metsikult ja dramaatiliselt karjus — „tooge Alandi, tooge Alandi“.

Sellepärast ei imestanud sugugi, kui peale selle ühest Petrogradi ajalehest lu-

gesin, et ühel etendusel, kui näidendis kordniku (gorodovoi) kogu näitelavale ilmus, korraldas publik sellele kestva ning tormilise kiiduvalduse.

Jumalale tänu, et see ainult mälestusse on jäänud ega õudse olevikuna end ei ilmuta.

Spordi alalt.

Tallinna linna politsei Spordi Ringi jalgpalli meeskond ja riigiteenijad 1:1.

Möödaläinud aastal pidas politsei jalgpalli meeskond rea edukaid võistlusi, ainult üks kord kogu hooajal kaotas Jalgpalli klubi A. meeskonnale. Asjatundjate ringkonnast oli kuulda nii mõnigi kord kiitvat arvustust. Läinud talj tõi nii mõnegi muudatuse politsei peresse, mille tõttu jalgpalli mängijate read õredaks muutusid.

Kevadist hooaega tuli alustada ilma rahata ja kõrvalise toetuseta. Lõpuks läks siiski korda meeskonda kokku lappida ja 29. mail s. a. võis võistlust spordiväljal ülalnimetatud meeskonnaga korraldada.

Tuli terve rida uusi mängijaid juure hankida ja meeskonnas ümberpaigutusi ette võtta. Nii mängiski väravavaht Kurbis ajajat, nii kuji eelmise aasta seda tegi Tipner hea eduga, aga mis ei sobi, see ei sobi, liig aeglane. Esimest kord ehtis oma jalgu kollaste uute jalgpalli saabastega meister poksiija Tamberg, tabades nii mõndagi hoopii jalgpallimängija moodi. Head tööd tegi Javorski, töötas seitsme mehe eest. Ka Kaarmann ja Arro ei jäänud Javorski'st maha.

Vastasel poolel silmapaistvaid mängijaid ei olnud, kui mitte nimetada väravavahti, kes meie omast mitmevõrra tublim oli.

Esimene poolaeg oli kaunis kiire, teine — õige korratu. A. R-f.

Ametlik osa.

Politsei peavalitsuse ülema käsukirjaga 30. maist s. a. nr. 35 on raudteepolitsei 3-da (Viljandi) jaoskonna ülema kohustetäitja Paul Kolkka määratud raudteepolitsei 2. (Valga) jaoskonna ülemaks, arvates 1. juunist s. a.

Raudteepolitsei 1. jaoskonna raiooni ülem Ernst Urman on määratud raudteepolitsei 3. jaoskonna ülema kohustetäitjaks, arvates 1. juunist s. a.

Raudteepolitsei 1. jaosk. raiooni ülemale Johannes Marks'ile on määratud 15.000 marka autasu 7-aastase laitmatu kohusetruu teenistuse eest Tallinna Balti jaamas. R. ül. Marks, kui usin ja karskete elukommetega ametnik, on kõik tema peale pandud ülesanded alati täpselt, kiirelt ja asjatundlikult täitnud, ilma et milliski põhjust oleks annud temale millegi eest etteheiteid teha.

Väljamaalt.

Naiste valimisõigus Itaalias.

Naiste valimisõigus Itaalias on praegu seal maksvate seaduste järele väga piiratud. Nimelt on ainult teatavatesse liiki-desse kuuluvatel naisterahvastel õigus omavalitsusvalimisest osa võtta, kui nemad ise ennast valijate nimekirjadesse sisse kannavad. Sarnane valimisõigus on järgmistele nõuetele vastavatele naisterahvastele antud: sõjas lange-

nud isikute emadele ja naistele, edasi naistele, kes tegelikult ise oma lapsi kasvatavad ja toidavad, kellele on õigus antud õpetajanna ametit pidada, kes aastas vähemalt 40 liiri kõrguses otselõheseid maksusid maksavad ja selle juures lugeda ning kirjutada oskavad, ning lõpuks naistele, kellel on sõjaliste ehk kodanliste teenete eest vastavad aumärgid. Õigus omavalitsustesse valitud saada on veel rohkem naiste suhtes piiratud.

Liikasu seaduste muutmine Saksamaal.

Saksa valitsuse poolt on parlamendile ette pandud seaduseelnõu, millega peaaegu kõik erakorralised seadused kaotatakse, millised majanduse kriisi ajal maksimaalselt ja milledega katsuti ära hoida kaupade, kõige pealt esimese järgu tähtsusega toidu- ja tarbeainete hindade liig suurt tõusu. Juba aasta eest likvideeriti liiakasu kohtud ning, arvesse võttes kaubanduse kadumist ja stabiilse raha peale üleminekut, on nüüd võimalus avanenud ka teisi kitsendusi kaotada.

Teiste määruste seas kaotavad oma maksuvuse: tähtsamate tarbeainete väljaveo keeld ja määrus hindade reguleerimise keskkohade sisseseadimise kohta. Kuna turu seisukord jälle normaalseks on muutunud, ei ole sarnaste keskkohade järele mingit tarvidust ning harilikke ülesandeid rahvamajanduse ja hindade suhtes suudavad täielikult täita olemasolevad harilikud riigiasutused.

Kitsendused, mis puudutasid turgudel kauplemist, oksjonite pidamist ja kuulutamist ajalehtedes ostmiste ja müümiste kohta, kaovad samuti uue seaduse vastuvõtmisega. Alles jäävad aga ettekirjutused, vähemalt osaliselt, hinnakirjade pidamise kohta kauplustes ning nende väljapanemine kaupluste vaateakendel. Viimased määrused käivad selle juures aga ainult igasuguse leiva kohta, samuti liha- ja vorstikaupade, või, margariini ja muude rasvaainete kohta, niivõrd, kui võrd neid aineid igapäevaseks tarvitamiseks müüakse.

Arusaadavalt jäävad maksimaalsed, mis üldist liiakasuvõtmist käsitlevad, mis nuhtlusseaduse põhjal karistatavad.

Kohutav kuritegu Roomas.

Mõne nädala eest pandi Roomas kuritegu toime, mis üldist ärevust tekitas. Näib, et kuritegija sama isik on, kes käesoleva aasta jooksul juba varem kaks samasugust tapmist toime pannud on. Asi seisab toores kuueaastase tütarlapse vägistamises ja tapmises. Tundmatu kuritegija meelitas maikuu lõpul Rooma kesklinna platsil mängijate laste seast väikese tütarlapse oma juure, vägistas tema ning tappis tema peale kuriteo kordasaatmist. Järgmisel hommikul leiti lapse surnukeha Tiibri jõest, mille juures politsei tähelepanu see asjaolu äratas, et haavad samasugused on, nagu neid kurikuulus Londoni Jack the Ripper oma

ohvritele lõi. Nagu tähendatud, arvatakse, et mõrtsukas sama isik on, kes juba varem kaks umbes samal moel toime pandud kuritegu korda saatnud on; kõigil kolmel juhtumisel meelitas mõrtsukas lapsi oma juure ühes ja samas linnaosas. Politsei on arvamisel, arvesse võttes mitut tundemärki, et tegemist on isikuga, kes on pärit paremast seltskonnakihist. Mõrtsukast puuduvad seni igasugused jäljed.

Röövlid New-Yorgi südalinnas.

18. mail oli New-Yorgi südalinn hulljulge kuriteo paigaks. Neli maskeeritud ning püssidega ja revolvriga varustatud isikut pidasid Spring Street'il — üks tähtsamatest New-Yorgi kesklinna tänavatest — auto-omnibussi kinni ning sundisid sõitjaid raha ja väärtasju välja andma, ähvardades mitteväljaandmise korral tõukujaid otseskohe maha lasta. Röövlid kadusid ühes röövitud asjadega jäljetult.

Võitlus naistega kauplemise vastu.

23. mail astus Genfis esimest korda kokku rahvasteliidu nõukogu poolt läinud aasta detsembrikuul valitud komisjon, mille ülesandeks on võidelda naistega kauplemise vastu ning laste eest hoolekandmise küsimuste lahendamine. Esimest koosolekut juhatas Hispaania esitaja Sangro. Komisjonis on esitatud 12 riiki ning peale selle veel mitmesugused ühingu- ja kelle eesmärgid samasugused, nagu tähendatud komisjonil. Prantsusmaa esitaja tähendas, et Prantsusmaa 1921 aasta kokkuleppele naistega ja lastega kauplemise kohta alla on kirjutanud ja et valitsus hakkab vastavalt varemalt rahvasteliidu poolt vastuvõetud otsustele välismaalasi Prantsusmaa avalikkudest majadest välja saatma. Komisjonile kanti üksikute riikide esitajate poolt 1923/24 a. tegevust vastavates riikides ette, samuti ka tuleviku kavatsused ülesseatud põhimõtete edulka läbiviimise suhtes. Muuseumi otsustas komisjon alamkomisjoni valida, kellele ülesandeks tehti kontrolli teostamise küsimusi harutada laevade suhtes, mis väljarändajaid ekspordeerivad.

Uus Jaapani abielulahutamise seadus.

Hiljuti hakkas Jaapanis maksimaalselt uus abielulahutamise seadus, mis juba enam-vähem Euroopa riikide eeskujul kokku seatud ning vanadele kommetele rajatud endist seadust muudab. Jaapanlased ise vaatavad selle seaduse kui mingisuguse

revolutsioonilise sammu peale, sest uus kord annab vähemalt abielulahutamise mõttes naistele samasuguse õiguse kui meestele. Uue seaduse põhjal on nimelt ka naistele õigus antud abielulahutamist nõuda, kui mehe ülevaupidamine seda välja kutsub. Seni ajani oli ainult meestele õigus antud niisugustel juhtumistel abielu lõpetamist paluda. Teisest küljest on uues seaduses mõnes osas suuremad kitsendused ette nähtud kui vanas. Nii võib abielupaar lahutamist nõuda mõlemi poole nõusolekul, kuid see nõudmine saab täidetud ainult siis, kui mõlemate vanemad ehk vanemate vanemad asjaga päri on. Seni jatkus abielulahutamiseks mõlemi poole soov selleks.

Kaardimängu keeld Rumeenias.

Praegu on Rumeenia rahaministeeriumis väljatöötamisel seadusprojekt, mille põhjal avalik kaardimängimine — nii hästi õnne- kui ka teised mängud käivad keelu alla — kohvikutes ja üldse avalikkudes kohtades ära keelatakse.

Koosseisude vähendamise tagajärjed Austrias.

Praegu on Austrias, nagu juba varem „E. Politseilehes“ tähendatud, suure ulatusega ametasutuste koosseisude vähendamine käsil, mida peab läbi viima rahaminister, sellekohaseid ettepanekuid tehes. Rahaministeerium ise vähendab oma ametnikkude ja osakondade arvu nii, et tulevikus ainult kolm osakonda alles jäävad: sissetulekute, väljaminekute ja varanduste ning võlgade osakonnad. Üldse saab tulevikus riigi keskasutustes olema: 32 sektsiooni ja 183 departemangu asemel 20 sektsiooni ja 102 departemangu. Et ametnikkude tööaega täielikult ära kasutada, kavatakse sisse seada kõikide ministeeriumite jaoks kontrollraamatud ning raamatud, kuhu ametnikud märgivad, millal ja kui kaua nemad tööl olnud.

Ihunuhtlus Ameerikas.

29. mail läkkas Ameerika Ühisriikide osariigi Delaware seadusandlik kogu tagasi ettepaneku kaagipuu ja ihunuhtluse äramuutmise kohta. Ettepaneku poolt oli 1 hääl, vastu 31. Tähendatud osariigis maksva korra järele seotakse mõnede kuritegude eest süüdi mõistetud isikud enne vangikambri viimist peale kohtuotsuse jõusse astumist vangimaja hoovi peal oleva kaagipuu külge kinni ning sel

moel kinni seotud isikule jagatakse vangivahi poolt hoope. Sarnane karistus peab maksva nuhtlusseaduse järele täide viidud saama laupäeval kell 10 ja 2 vahel enne lõunat. Aeg on kindlaks määratud selleks, et publik pealt vaadata võiks ja et sellel äbi hirm tekiks ning kuritegevus saaks ära hoitud. Tähendatud ajal on vangimajade hoovide ukсед lahti ja igaüks pääseb pealtvaatajana sisse. Piits, millega hoope jagatakse, seisab koos 20 tolli pikkusest puuvarrest ning üheksast nahkrihmast poole tolli laiuses. Esimene, kes hakkas ihunuhtluse vastu võitlema ja õieti küsimuse ülesvõtmise algatajaks oli, on üks pealinnas keskvangimaja vahitidest, kes kõige pealt sellepärast sõjakäiliku piitsa vastu alustas, et ka lapsed harilikult karistuse täidesaatmisel pealt vaatavad. Kuid parlament jäi siiski arvamisele, et ihunuhtlus ära kohutab ja kuritegevust suudab ära hoida; statistika igatahes näitab, et 100 isiku seas, keda sarnasel viisil karistatakse keskmiselt 40 on, kes juba kord varem on piitsa maitsta saanud.

Leitud asjade tagasiandmise kord ametnikkudele Berliinis.

Berliini politseipresiidiumi poolt on uus kord maksma pandud, kuidas talitada leitud asjadega, et asjade üleandmine seaduste kohaselt sünniks. Asju, mida leitakse tänavatel ja platsidel, ning milliste väärtus ei tõuse üle 3 Saksa marga (umbes 300 Emlk.), võib leidja omale jätta. Kui leitud asja väärtus suurem on, peab leidmisest kaotajale teatama ehk aga, kui viimast võimalik pole kindlaks teha, asja politseile üle andma. Kui põhjendatud karistus tekib, et asi võib hoidmise tõttu oma väärtuse kaotada, võib leidja asja avalikul enamoalkkumise teel ära müüa; selleks on aga igaalkorral eriline politseipresiidiumi luba vaja. Saadud raha tuleb politseile üle anda. Politseiametnikud, kes on ametkohuste täitmisel väljaspool jaoskonda, ei tohi leitud asju üldse vastu võtta. Kõik kulud, mis tekivad leidjale kaotaja ülesotsimisest ja kindlaks tegemisest, peavad viimase poolt tasutud saama. Autojuhid ja kutsarid, kes oma sõiduriistades unustatud asju leiavad, on kohustatud neid asju kolme päeva jooksul politsei kätte toimetama. Igasugustes sõiduriistades, teatriites, pankades, kaubamajades ja riigiasutustes leitud asjad peavad otsekohe ilma igasuguse tasuta tähendatud effevõtete juhatajatele üle antud saama, samuti ka

kõik teistes kinnistes ruumides leitud asjad. Iga politseijaoskond, samuti ka politseipresiidium on kohustatud kõiki leitud asju vastu võtma. Kaotajatele antakse asjad tagasi ainult siis, kui on selgelt kaotus ja omanik tõendatud, kui tasu leidmise eest on deponeeritud ning hoidmise maksumad makstud. Tasu leidmise eest on asjade pealt, millede väärtus kuni 300 margani — 5%, iga järgmise saja margaga pealt — 1%; loomade juures — 1%. Asjade eest, millel tähtsus ainult kaotajale, maksetakse tasu kokkuleppe järele. Tasu saamise õigus kaob, kui leidja õigel ajal leidmisest teada ei annud ehk kui tema meelega asja oma käes hoidis, et suuremat tasu saada, kui maksva korra järele lubatud.

Kuritegijate jälginine.

Kuulus Daani politseinspektor Hakon Jørgensen on nimestiku kokku seadnud, milles on mitte enam ega vähem kui 5000 rahvusvahelise kuritegija näpupälge ja erilised tundemärgid ühes lühikese eluloo-

kirjeldusega. Nimestik iseenesest on kõige pealt tähtis nende riikide politseidele, kes praegu käsikäs Daanimaa politseiga töötavad. Nimestik ilmus New-Yorgi politseikongressi ajaks ja on asjatundjates ringkondades üldist tähelepanemist ja heakskiitmist leidnud.

101 naisterahvast kadunud.

Ametlike statistiliste andmete järele on läinud aasta jooksul 101 naisterahvast Tšeho-Slovakkias kadunud, kes nähtavasti kuritegijate poolt väljamaale viidud ja elava kaubana edasi müüdüd. Veel kohutavamaks muutub see kurb statistika, kui õnnetu naiskauplejate ohvrite vanadust arvesse võtta: kaksteistkümmend naisterahvast olid 12 ja 15 eluaasta vahel, 57 olid 15 kuni 20 aastat vana, 18 olid 21—25 aastased, ja 14 lõpuks 26 kuni 33 aasta vanaduses. Neist 101 naisterahvast on seniajani korda läinud ainult 22 saatusel üle enam või vähem kindla selgusele jõuda, kuna ülejäänud 79 kohta igasugused jäljed puuduvad.

Väljaandja: Siseministeeriumi administratiiv-ala kirjastus.

Vastutav toimetaja: E. Maddison.

Tegev toimetaja: O. Angelus.

K u u l u t u s e d.

Tunnustatakse maksvusetuks järgmised isikutunnistused:

Pihlak, Mart Johani p., v. a. Viljandi linna pol. ül. 13. 8. 20 a. nr. 6893. (29576)
 Oinas, Anna Jakobi t., v. a. Viljandi l. pol. ül. 15. 12. 19 a. nr. 4390. (29574)
 Laarmann, Hans Peetri p., v. a. Viljandi maak. pol. linna jsk. 5. 5. 24 a. nr. 1228. (29571)
 Jänes, Andres Hendriku p., v. a. Viljandi l. pol. ül. 4. 12. 19 a. nr. 1486. (29570)
 Maide, Jaak Hansu p., v. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 17. 1. 20 a. nr. 5635. (29569)
 Kalamees, Anna Hansu t., v. a. Kambja vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 87. (29567)
 Vist, Herbert Karli p. (29701)
 Meiner, Ida Jaagu t. (29702)
 Vendt, Voldemar Augusti p. (29703)
 Nurm, Johannes Jakobi p. (29704)
 Rott, Oskar Jaani p. (29705)
 Veske, Ernst Mihkli p. (29707)
 Kaasik, Oskar Jaani p. (29708)
 Linkhorst, Aleksander Mardi p. (29709)
 Urd, Martin Karli p. (29710)

Peterson, Elfriede Antoni t. (29711)
 Odrovonsch, Martha Arthuri t. (29712)
 Jürgenson, Erna. (29713)
 Jürgenson, Oskar. (29714)
 Johanson, Olga. (29715)
 Metsar, Madli Mardi t. (29716)
 Lomp, Harry Juliuse p. (29717)
 Keller, Karl Jaagu p. (29718)
 Kaarmann, Leena Jaani t. (29719)
 Kummelbi, Marta Juhani t. (29720)
 Tomingas, Paul Juhani p. (29721)
 Allik, Johannes Toomase p. (29722)
 Espenberg, Anita Johannese t. (29723)
 Saar, Aleksander Madise p. (29724)
 Schörner, Valentine Tiitu t. (29725)
 Lindorf, Richard Heinrichi p. (29726)
 Seier, Aleksander Gustavi p. (29727)
 Veimar, Viktor Heinrichi p. (29728)
 Soans, Friedrich Johani p. (29729)
 Muuga, Elfriede Johani t. (29730)
 Bruus, Aleksander Aleksandri p. (29731)
 Bruus, Hilda Gustavi t. (29732)
 Aboltin, Ossi Peetri p. (29733)

- Soll, Robert Juliuse p. (29734)
 Adamson, Artur Tõnise p. (29735)
 Michelson, Eugen. (29736)
 Tänts, Gustav, nr. 3765. (29737)
 Lammass, Hans Jaani p. (29838)
 Hällik, Herta Jüri t. (29739)
 Kivi, Emma Peedu t. (29740)
 Saart, Andres Jaani p. (29741)
 Öun, Olev Aleksei p. (29742)
 Ugakuusk, Lilli Juhani t. (29743)
 Näuk, Gustav Mardi p. (29744)
 Tõnisson, Olga Georgi t. (29745)
 Otstak, Emilie Karli t. (29746)
 Villvall, Minna Mihkli t. (29747)
 Kivi, Linda Priidu t. (29749)
 Rist, Johannes Jüri p. (29750)
 Einstruk, Pauline, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1919 a. nr. 4302. (30124)
 Kallus, Teodor, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1921 a. nr. 13335. (30125)
 Viisitam, Marie, v. a. Riisepere vallaval. 1922 a. nr. 61. (30126)
 Leinberg, Pauline, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 5470. (30129)
 Raba, Kristiine, v. a. Tall. l. pol. 3. jsk. 1919 a. nr. 1234. (30127)
 Komits, Ernst, v. a. Nõmme pol. jsk. 1922. a. nr. 3000. (30128)
 Josti, Arnold, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. nr. 11762. (30130)
 Tamberg, Anna, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 8093. (30132)
 Sein, Loviise, v. a. Tall. l. pol. 4. jsk. 1923 a. nr. 1016. (30133)
 Kurikjan, Alma, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1919 a. nr. 2847. (30134)
 Ehrbach, Friedrich, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1921 a. nr. 14651. (30135)
 Soõ, Ernst, v. a. Tall. l. pol. üil. 1920 a. nr. 4966. (30136)
 Tomasson, Eduard, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1920 a. nr. 8372. (30137)
 Volf, Fanny, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1922 a. nr. 486. (30138)
 Jogur, Eduard, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1923 a. nr. 1938. (30139)
 Malmus, Roman, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1920. a. nr. 10467. (30140)
 Ligi, Mihkel, v. a. Tall. l. pol. 6. jsk. 1920. a. nr. 6724. (30141)
 Keller, Lilli, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1922 a. nr. 72. (30142)
 Neari, Jaan, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1923 a. nr. 1818. (30143)
 Päästlane, Mai Mihkli t., v. a. Märjamaa vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 312. (30228)
 Mender, Feliks, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. 1921 a. nr. 14023. (30144)
 Kriis, Emilie, v. a. Järve vallav. 1919 a. nr. 95. (30145)
 Porrik Eleonore, v. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 1920 a. nr. 8439. (30146)
 Oldur, Liisa, v. a. Tall. l. pol. 1. jsk. 1921 a. nr. 12414-a. (30147)
 Vastupä, August, v. a. Paadrema vallaval. nr. 512. (30149)
 Grau, Hilda, v. a. Tall. l. pol. 5. jsk. (30150)
 Vänto, Anton Madise p., v. a. Vigala vallaval. 20. 12. 24 a. nr. 113. (30224)
 Kärme, August Hansu p., v. a. Velise vallaval. 21. 1. 21 a. nr. 102. (30227)
 Mann, Aleksander Jaani p., v. a. Märjamaa vallaval. 30. 6. 22 a. nr. 1306. (30225)
 Viisut, Anna Mihkli t., v. a. Velise vallaval. 4. 3. 21 a. nr. 715. (30223)
 Karro, Gustav Jüri p., v. a. Vigala vallaval. 31. 12. 19 a. nr. 1050. (30226)
 Parek, Madis Kustase p., v. a. Velise vallaval. 24. 1. 21 a. nr. 481. (30230)
 Kulver, Johannes Voldemar Jaani p., v. a. Luiste vallaval. 2. 1. 25 a. nr. 57. (30231)
 Pihelgas, Madis Madise p., v. a. Vigala vallaval. 29. 4. 20 a. nr. 1319. (30232)
 Liimann, Jakob Jaani p., v. a. Kalju vallaval. 22. 12. 19 a. nr. 11. (30233)
 Kõrs, Jaan Mihkli p., v. a. Vigala vallav. 31. 12. 19 a. nr. 984. (30237)
 Sommer, Marie Jüri t., v. a. Velise vallaval. 28. 1. 20 a. nr. 114. (30234)
 Liiver, Herman Jüri p., v. a. Märjamaa vallaval. 30. 12. 19 a. nr. 156. (30235)
 Mähe, Amalie Priidu t., v. a. Emmaste vallaval. 10. 1. 20 a. nr. 597. (30766)
 Kerves, Gustav Simmu p., v. a. Suuremõisa vallaval. 23. 12. 19 a. nr. 1150. (30767)
 Niit, Johannes Vilemi p., v. a. Kõrgesaare vallaval. 11. 12. 20 a. nr. 1082. (30768)
 Koit, Aliide Peetri t., v. a. Kõrgesaare vallaval. 15. 7. 22 a. nr. 205. (30769)
 Voolens, Leena Pavli t., v. a. Kõrgesaare vallaval. 3. 5. 20 a. nr. 843. (30770)
 Veltmann, Karl Anna p., v. a. Kõrgesaare vallaval. 5. 1. 20 a. nr. 197. (30771)
 Oga, Marta Jakobi t., v. a. Kõrgesaare vallaval. 9. 1. 21 a. nr. 3. (30772)
 Kaibald, Karl Jüri p., v. a. Kõrgesaare vallaval. 9. 2. 20 a. nr. 584. (30773)

- Nõmberg, Rudolf Jakobi p., v. a. Laitse vallaval. 18. 12. 19 a. (30836)
- Grünberg, Voldemar Jaani p., v. a. Kernu vallaval. 23. 8. 21 a. nr. 59. (30837)
- Tsigel, Ida Tooma t., v. a. Tall. 1. pol. ül. 28. 1. 20 a. nr. 2843. (30838)
- Kleesment, Gustav Klaus'i p., v. a. Tall. 1. pol. sadama jsk. 27. 8. 20 a. nr. 832. (30839)
- Heinberg, Anette Gustavi t., v. a. Varbola vallaval. 16. 12. 19 a. nr. 407. (30840)
- Einberg, Mart Hansu p., v. a. Kernu vallaval. 19. 12. 19 a. nr. 402. (30841)
- Helmann, Aleksander Andrese p., v. a. Nõva vallaval. 23. 2. 21 a. nr. 527. (30842)
- Arkbisch, Voldemar Mardi p., v. a. Tall. 1. pol. 5. jsk. 18. 1. 21 a. nr. 13323. (30843)
- Abram, Madis Hansu p., v. a. Varbola vallaval. 15. 12. 19 a. nr. 230. (30844)
- Treumann, Madis Jaani p., v. a. Kloostri vallaval. 24. 1. 20 a. nr. 511. (30845)
- Prii, Mihkel Tähve p., v. a. Keila vallaval. 1919 a. nr. 69. (30846)
- Prii, Kristiine Jüri t., v. a. Keila vallaval. 16. 1. 19 a. nr. 1174. (30846)
- Rohberg, Julius Jaani p., v. a. Kloostri vallaval. 7. 4. 20 a. nr. 1144. (30847)
- Uustal, Olga Arteemi t., v. a. Leisi vallaval. 21. 10. 20 a. nr. 574. (30848)

Kuulutus.

Väike-Maarja politsei jaoskonna ülem annab teada, et 15. juunil 1925. a. kell 10 hommikul müüakse Porkuni vallas Kõrtsikülas **enampakkumise teel** Eduard Rossi päralt olev varandus, mis koosneb **ühhest naftamootorist**, hinnatud 40.000 marga peale, 1924. a. tööstus-, liik. var., mootori- ja jalgrattamaksu sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval. Pakkumine algab hinnatud summast.

Ärinal, 25. mail 1925. a. Nr. 0846,01189.

Jaoskonna ülem: F. Kalm.

KUULUTUS.

Viru Maakonna politsei Jõhvi jaoskonna ülem annab teada, et 29. juunil 1925. a. kell 10 hommikul müüakse Voka vallas, Konju külas koha pealt aravédamiseks **enampakkumise teel** Marie ja Joh. Kreemann'ite päralt olev varandus, mis koosneb ühest õlg-katusega, 6 x 2½ sülga suurusest, palkidest **elumajast**, hinnatud 10.000 marga peale, kohtutrahvi sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval 29. juunil 1925. a. Pakkumine algab hinnatud summast.

Jõhvis, 25. mail 1925. a. Nr. 4655²⁴

Jaoskonna ülem: H. Raukas.

Seega teatab Tallinna linna politsei spordi Ringi juhatus, et 12. juunil 1925. a. kell 18 peetakse **Pikal tän. nr. 63**, politsei valitsuse ruumes **Ringi peakoosolek** ära järgmise päevakorraga:

1. Koosoleku juhataja ja kirjatoimetaja valimine.
2. Revisjoni komisjoni aruanne.
3. Juhatusel poolt ettepanud 1924. a. aruande kinnitamine.
4. Juhatusel poolt esitatud 1925. a. eelarve kinnitamine.
5. Juhatusel, revisjoni komisjoni ja varahoidja valimine.
6. 1925. a. peale liikmemaksu kindlaksmääramine.
7. Laskevõistluste määrustiku kinnitamine.
8. Ringi liigete rinnamärgi kinnitamine ja "Ringi lipu" kava kinnitamine.
9. Jalgpalli meeskonna rinnamärgi kinnitamine.
10. Juhatusel liigete ja jalgpalli meeskonna kaptenile rinnamärgi kinnitamine.
11. Koosolekul ülestõstetud küsimused.
12. Läbirääkimised.

Kui põhikirja § 29 ettenähtud arv liikmeid kokku ei tule, peetakse 10 päeva hiljemalt sama ruumes ja samal kellaajal kokkutulnud liigete arvu peale vaatamata koosolek ära, mis otsusevõimeline on.

Ringi esimehe eest: **A. Reindorf.**

Teadaanne.

Viru Maakonna politsei Jõhvi jaoskonna ülem annab teada, et 15. juunil 1925. a. kell 10 hommikul müüakse lisaku vallas, „Uhe“ külas

enampakkumise teel

Karl Johani p. Kreemann'i päralt olev varandus, mis koos seisab **ühhest 4 a. v. punasest kõrb täkk-hobusest**, hinnatud 10.000 marga peale, Omavalitsuse maksu sissenõudmiseks. Müüdavaid asju võib näha oksjoni päeval 15. juunil. Pakkumine algab hinnatud summast.

Jõhvis, 4. juunil 1925 a.

Nr. 06470, 24 02331 02339 02029.

Jaoskonna ülem: H. Raukas.

Restoraan »Draamakelder«

Jaani tän. 5. Draamateatri all.
Kõnetraat 565.

Eeskujulik kooók!
Odavad hinnad!

Kodumaa ja väljamaa likoórid, veinid, napsid ja õlled.

Soe hommikueine suures väljavalikus kella 10—1.

Lõuna kella 1—5.

Sóógid a la carte igal ajal.

Muusika kella 3—5 ja 8—12.

Restoraanipidaa.

G. SCHEEL & Ko.

Tallinnas.

Asutatud 1884. a.

Toimetab kõiksugu pangaärilisi
transaktsioone.

A.-S. BALTI PUUVILLA ja SINDI KALEVI VABRIKUTE LADU

Tallinnas, Suur Karja tänav nr. 13.

Kõnetraat: Juhatus 24-66, üldine 2-41, arveosakond 31-58.

Igasugu pleekimata ja pleegitud puuvillariide müük.

Kõige täielikum kaleviriide väljavalik, niisama

ka Eesti Niidimanufaktuuri niidid kõigis

numbrites ja värvides.

Müük ainult suurel arvul.